

Autoriõiguse direktiivist tulenev nn isiklikuks tarbeks kopeerimise erand on kohaldatav kaitstud teosest isiklikuks tarbeks tehtud koopia talletamisele pilves (cloud)

Õiguste omajad peavad saama õiglast hüvitist, kuid selle hüvitise maksjad ei pea tingimata olema pilvteenuste osutajad

Austro-Mechana¹ on autoriõiguste kollektiivse esindamise organisatsioon, kes teostab seadusjärgseid õigusi saada tasu isiklikuks tarbeks kopeerimise erandi alusel². Ta esitas Handelsgericht Wienile (Viini kaubanduskohus, Austria) nõude mõista see tasu välja pilvtalletusteenuse (*cloud storage*) osutajalt Strato AG-lt. Nimetatud kohus jättis nõude rahuldamata põhjendusel, et Strato ei anna andmekandjaid oma klientidele üle, vaid osutab neile veebipõhist talletusteenust.

Oberlandesgericht Wien (liidumaa kõrgeim kohus Viinis), kellele esitati apellatsioonkaebus, küsis Euroopa Kohtult, kas sisu salvestamine pilvandmetöötluse raames kuulub direktiivi 2001/29³ artikli 5 lõike 2 punktis b ette nähtud isiklikuks tarbeks kopeerimise erandi alla.

Euroopa Kohus leidis, et **isiklikuks tarbeks kopeerimise erand on kohaldatav teostest koopiategemisele serveris, kus pilvteenuse osutaja annab kasutaja käsutusse talletusruumi. Ei ole siiski nõutav, et liikmesriigid paneksid pilvteenuste osutajatele kohustuse maksta selle erandi alusel õiglast hüvitist, kui õiglase hüvitise maksmine õiguste omajatele on ette nähtud muul viisil.**

Euroopa Kohtu hinnang

Esiteks, direktiiv 2001/29 näeb ette, et isiklikuks tarbeks kopeerimise erand on kohaldatav mis tahes kandjal olevate reproduktsioonide suhtes⁴. Euroopa Kohus käsitles selle erandi kohaldatavust teoste koopiategemise, mida talletatakse pilves.

Ta täpsustas seoses mõistega „reproduktsioon“, et teosest isiklikuks tarbeks varukoopia tegemine pilves olevas talletusruumis kujutab endast selle teose reprodutseerimist. Teose pilve üleslaadimine (*upload*) on nimelt selle koopia salvestamine.

Sõnade „mis tahes kandja“ kohta märkis Euroopa Kohus, et need hõlmavad kõiki andmekandjaid, millel kaitstud teost saab reprodutseerida, sealhulgas selliseid servereid, mida kasutatakse pilvandmetöötluses. Sellega seoses ei ole määrav see, et server kuulub kolmandale isikule. Seega võib isiklikuks tarbeks kopeerimise erandit kohaldada reproduktsioonide suhtes, mille füüsiline isik on teinud kolmandale isikule kuuluva seadme abil. Pealegi on üks direktiivi 2001/29 eesmärkidest

¹ Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH.

² Isiklikuks tarbeks kopeerimise erand on erand autorite ainuõigusest lubada või keelata oma teoste reprodutseerimist. See puudutab mis tahes kandjal reproduktsioone, mille füüsiline isik on teinud isiklikuks tarbeks ning mille kasutuseesmärk ei ole otseselt ega kaudselt kaubanduslik.

³ Liikmesriikidel on võimalik näha selline erand ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT 2001, L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230) artikli 5 lõike 2 punkti b alusel. Sellisel juhul peavad liikmesriigid tagama, et õiguste omajad saavad õiglase hüvitise.

⁴ Direktiivi 2001/29 artikli 5 lõike 2 punkt b.

vältida autoriõiguse kaitse aegumist või vananemist liidus tehnoloogia arengu tõttu. See eesmärk jääks saavutamata, kui autoriõiguse kaitse erandeid ja piiranguid tõlgendataks nii, et need välistavad digitaalse meedia ja pilvteenused.

Seega hõlmab mõiste „mis tahes kandja“ serverit, kus pilvteenuse osutaja annab kasutaja käsutusse talletusruumi.

Teiseks käsitles Euroopa Kohus seda, kas pilvtalletusteenuste osutajatele peab panema kohustuse maksta õiglast hüvitist, ning leidis sisuliselt, et kehtiva liidu õiguse kohaselt kuulub sellise kohustuse kehtestamine kaalutlusruumi, mis on liikmesriigi seadusandjale antud õiglase hüvitise süsteemi erinevate elementide kindlaksmääramiseks.

Sellega seoses tuletas ta meelde, et liikmesriigid, kes kehtestavad isiklikuks tarbeks kopeerimise erandi, on kohustatud nägema ette õiglase hüvitise süsteemi, mille eesmärk on hüvitada õiguste omajatele tekitatav kahju.

Mis puudutab õiglase hüvitise maksmise eest vastutavat isikut, siis põhimõtteliselt peab hüvitist rahastama isik, kes isiklikuks tarbeks kopeerib, st pilvandmetöötluse raames talletusteenust kasutav isik.

Kui aga praktikas on lõppkasutajaid keeruline tuvastada, **võivad liikmesriigid sisse seada isiklikuks tarbeks kopeerimise tasu, mida peab maksma isik, kes toodab või impordib servereid, mille kaudu pakutakse üksikisikutele pilvteenuseid. See tasu kantakse majanduslikult edasi selliste serverite ostjale ja lõppastmes tasub selle isiklikuks tarbeks kasutaja, kes neid seadmeid kasutab või kellele osutatakse reprodutseerimisteenust.**

Isiklikuks tarbeks kopeerimise tasu kindlaksmääramisel võivad liikmesriigid võtta arvesse asjaolu, et teatavaid seadmeid ja andmekandjaid võidakse pilvandmetöötluse käigus kasutada isiklikuks tarbeks koopiategemiseks. Neil tuleb siiski veenduda, et selliselt makstud tasu ei ületaks juhul, kui seda kohaldatakse ühe ja sama protsessi raames mitme seadme ja andmekandja suhtes, õiguste omajatele kõnealuse teoga tekitatud võimalikku kahju.

Järelikult ei ole direktiiviga 2001/29 vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis ei pane pilvandmetöötluse raames talletusteenust osutavatele isikutele kohustust tasuda õiglast hüvitist, kui need õigusnormid näevad ette õiglase hüvitise maksmise muul viisil.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106.